

Datum: 2024-09-25

Ärendenummer: SLK-2024-00669

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: alexandra.venander@regeringskansliet.se

jonathan.andersson@regeringskansliet.se

Diarienummer: KN2024/01391

Göteborgs Stads yttrande över Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Promemorian Snabbare processer enligt miljöbalken för att stärka det militära försvaret

Göteborgs Stad instämmer i angelägenheten att utifrån den oförutsägbara och allvarliga omvärldssituationen stärka den militära försvarsförmågan. Ett starkt försvar utgör ett skydd mot angrepp från andra stater och bidrar till Sveriges trygghet och frihet. Promemorian lyfter att försvarets miljöprövningar behöver ske fortare för att det militära försvaret och dess övningsverksamhet ska kunna utökas. Staden delar denna uppfattning men vill samtidigt betona vikten av att ett fullgott skydd för hälsa och miljö bibehålls.

Konsekvensutredning saknas

Göteborgs Stad konstaterar att promemorian saknar en konsekvensbedömning för bland annat kommuner, vilket staden ser som en brist.

Risker med anmälningsplikt i stället för tillståndsplikt

Införandet av en anmälningsplikt i stället för tillståndsplikt jämte krav på skyndsamt handläggning samt begränsad yttrandetid kan riskera att innebära försämrad kvalitet och rättssäkerhet i prövningsprocessen. Om verksamheter som normalt tillståndsprövas av länsstyrelsen (miljöprövningsdomstolen, MPD) i stället ska anmälas till försvarsinspektören för hälsa och miljö (FIHM) ser Göteborgs Stad en risk för att den kunskap om den lokala miljön som kommuner och länsstyrelser besitter vägs in i alltför liten utsträckning vid handläggning av anmälan. Stadens miljöförvaltning lämnar vanligtvis synpunkter till MPD gällande att ansökningshandlingarna är tillräckligt omfattande avseende exempelvis:

- aktuella planer (översiktsplan, detaljplan, områdesbestämmelser)
- kända föroreningar i mark och grundvattenvatten på eller i anslutning till den plats som ansökan omfattar
- kända förhållanden i vattenrecipienten, såsom skyddsvärden, övergödningssproblematik, låg vattenföring, vattenföretag
- kända förhållanden i övrigt andra natur- och skyddsvärden
- närliggande störande verksamheter som kan samverka, till exempel avseende buller eller lukt.
- närbelägen bostadsbebyggelse, skolor, vårdinrättningar och liknande som kan störas av verksamheten eller dess följdverksamheter (till exempel transporter).
- kända problem eller klagomål som inte är relaterade till den sökta verksamheten men som finns i närheten.

Göteborgs Stad bedömer att det finns en risk att miljö- och hälsoskyddskraven kan bli lägre för militära verksamheter som blir anmälningspliktiga jämfört med motsvarande tillståndspliktiga verksamheter. Staden önskar även ett förtydligande om hur tillståndsansökan i praktiken ska hanteras då den tillfälliga förordningen upphör.

Staden ser en risk att allmänhetens insyn i vad som planeras och sker i omgivningen kan försvagas om verksamheter som normalt tillståndsprövas av MPD istället ska anmälas till FIHM. Tillståndsprövningsprocessen innehåller en demokratiaspekt och säkerställer en allsidig prövning med olika remissinstanser, exempelvis kommunen, vilken promemorians förslag nu frångår. En konsekvens av att tillståndsförfarandet ersätts av ett anmälningsförfarande för vissa verksamheter och att tillsynsmyndigheten kan bevilja undantag från vissa krav är att allmänhetens möjlighet till insyn och deltagande i processen minskar.

Staden vill lyfta vikten av att Försvarsmakten och övriga berörda myndigheter ges tillräckliga förutsättningar och resurser för planering och handläggning av anmälan eller tillstånd, vilket ligger till grund för en utökad övningsverksamhet.

Risker med skyndsam handläggning

Göteborgs Stad ser en risk för att snäva tidsramar i handläggningen och begränsning i yttrandetiden kan leda till att vissa svårare frågor inte utreds tillräckligt och att underlag från remissinstanser och enskilda blir av lägre kvalitet. Beslut riskerar då att fattas på bristande underlag vilket kan leda till att de verksamheter som startas eller ändras kan innebära risk för olägenhet för människors hälsa och miljön samt att naturvärden går förlorade.

Tillståndsprövning i vattenskyddsområden

Göteborgs Stad vill uppmärksamma departementet på att det i skyddsföreskrifterna för Göta älv-området närmast uppströms Göteborgs råvattenintag samt vattenskyddsområdet för Vänersborgsviken och Göta älvs vattentäcker, finns bestämmelser att tillståndsplikt gäller för verksamhet som är anmälningspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251). Tillståndet prövas av den kommunala nämnd som har till uppgift att fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet i aktuell kommun. Vad staden erfar skulle anmälningspliktiga försvarsverksamheter inte vara undantagna, vilket då skulle kunna fördröja en eventuell framtida försvarsverksamhet om den planerades inom dessa områden och behöver prövas av kommunens tillsynsmyndighet enligt miljöbalken.

Överväg att stärka befintlig struktur

Staden noterar att det av promemorian inte framkommer att man utrett möjligheten att stärka befintlig prövningskapacitet av miljöstörande verksamhet inom nuvarande system. Göteborgs Stad anser att det vore önskvärt att utreda en sådan kapacitetsförstärkning. Ett bibehållande av nuvarande förfarande skulle innebära att tillståndspliktiga verksamheter fortsatt tillståndsprövas. Detta säkerställer att prövning av likartade verksamheter sker på ett likvärdigt sätt med samma krav avseende skydd för människors hälsa och miljön.

Göteborg den 25 september 2024

Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld